

PTA

4 havo

cohort: 2025-2027



Schooljaar 2025-2026

Inhoud van het PTA

In dit document vindt u het Programma van Toetsing en afsluiting voor leerlingen die examen havo doen in 2027. Hierin vindt u een overzicht van welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen getoetst worden, de inhoud en weging van de toetsen, welke hulpmiddelen¹ zijn toegestaan en welke toetsen herkanst kunnen worden. De domeincodes verwijzen naar de examensyllabus van het betreffende vak op examenblad.nl.² Naast de verplichte examenstof heeft de school ook ruimte om eigen invulling te geven aan de inhoud van het schoolexamen. Ook dit is, waar van toepassing, aangegeven in het PTA.³

Herkansingen

In **4 havo** mogen leerlingen na de laatste toetsweek een schoolexamen uit dat jaar herkansen. De uitslag van de herkansingen telt niet mee voor de overgang.

In **5 havo** mogen leerlingen 3 schoolexamens uit dat jaar herkansen. De herkansingen vinden plaats in april.

In het PTA staat welke SE's herkanst kunnen worden. De mogelijkheid om een SE te herkansen geldt voor het eerstvolgende herkansingsmoment. Voor de precieze data van de herkansingen, zie de jaaragenda. Een herkansing heeft dezelfde toetsvorm als het betreffende SE. Een schriftelijk SE wordt dus schriftelijk herkanst. Bij herkansen telt het hoogste cijfer.

Examenreglement

Voor de gedragsregels tijdens de examens en regels omtrent verzuim, zie het examenreglement, dat samen met dit PTA op de website van de school gepubliceerd wordt.

Gebruikte afkortingen

BSM	Het vak bewegen, sport en maatschappij
CKV	Het vak culturele en kunstzinnige vorming
HD	Handelingsdeel; een deel van het schoolexamen dat niet met een cijfer wordt beoordeeld. Om deel te mogen nemen aan het examen, moeten alle handelingsdelen met "voldoende" of "goed" zijn afgesloten.
kua	Kunst algemeen, het gemeenschappelijke deel van de vakken kunst beeldend en kunst drama
PO	Praktische opdracht
PTA	Programma van Toetsing en Afsluiting
SE	Schoolexamen; dit kan een schriftelijke of mondelinge toets zijn, een kijk- en luistertoets, een praktische opdracht, verslag of handelingsdeel

Dit PTA is op 23 september 2025 vastgesteld door de MR.

¹ Tenzij uitdrukkelijk anders is aangegeven, zijn het gebruik van een woordenboek Nederlands en een gewone rekenmachine altijd toegestaan.

² In het PTA wordt aangegeven welke toetsen bijdragen aan de afsluiting van verplichte examenstof van het examenprogramma die behoort tot het schoolexamen en welke toetsen examenstof toetsen, die niet verplicht in het schoolexamen getoetst hoeft te worden, omdat deze in het centraal examen getoetst wordt.

³ Dit betreft examenstof die niet door de examensyllabi wordt voorgeschreven.

PTA Nederlands 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examens doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	0%	Leesdossier	HD	nvt	4h jun	Nee
SE2	40%	Literatuur	mondeling	20 min	5h okt	Nee
SE3	25%	Parlementair Debat	mondeling	45 min	5h nov	Nee
SE4	35%	Gedocumenteerd schrijven	schriftelijk	180 min	5h mrt	Ja

Toelichting

Nederlands SE1 – Leesdossier	
Omschrijving:	De leerlingen in havo 4 leveren in juni het leesdossier (digitaal) in. Het dossier bevat een lijst met 7 door de leerling gelezen literaire werken. In het dossier staan 5 verwerkingsopdrachten literatuur.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	-
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	E1, E2, E3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Nederlands SE2 – Literatuur	
Omschrijving:	De leerlingen doen mondeling examen over negen 'romans' en een door de docent samengestelde poëziebundel. Één boek is van voor 1940.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Geen
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	B, D, E1, E2, E3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Nederlands SE3 – Parlementair Debat	
Omschrijving:	Alle leerlingen voeren in het najaar tijdens de lessen Nederlands een parlementair debat.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Aantekeningen, timer
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	B, D, F
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Nederlands SE4 – Gedocumenteerd schrijven	
Omschrijving:	De leerlingen schrijven een betoog of een beschouwing van minimaal 580 (max 620) woorden.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Woordenboek en een documentatiemap.
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	C, D
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Versnellers

-

Overstappers

Leerlingen die van vwo naar havo overstappen, nemen hun leesdossier vanuit vwo mee.

Doublanten

- Leerlingen die in 4 havo doubleren, moeten het leesdossier niet opnieuw inleveren als aan de opdracht is voldaan.
- Leerlingen die in 5 havo doubleren, hoeven het mondeling literatuur (SE2) niet opnieuw te doen, omdat de voorbereiding voor dit mondeling grotendeels in het voorexamenjaar heeft plaatsgevonden. Het cijfer van het voorgaande jaar blijft staan.

LOOT

LOOT-leerlingen lezen minimaal 8 literaire werken voor de eindlijst.

PTA Engels 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	15%	Literatuur 1	mondeling	15 min	4h jun	Ja
SE2	25%	Schrijfvaardigheid	schriftelijk	120 min	5h okt	Ja
SE3	10%	Spreekvaardigheid	mondeling	15min	5h dec	Nee
SE4	25%	Kijk- en luistertoets	kijk-luister	60 min	5h jan	Ja
SE5	25%	Literatuur 2	schriftelijk	90 min	5h mrt	Nee

Toelichting

Engels SE1 – Literatuur 1	
Omschrijving:	Leerlingen krijgen in tweetallen een mondelingen overhoring over 2 Engelse literaire werken, waarin zij ervan blijk geven dat zij het verhaal hebben kunnen volgen en de onderliggende thematiek hebben begrepen. De boeken worden gekozen uit een literatuurlijst. Naast het beantwoorden van vragen van de docent, moeten de leerlingen in een groep van maximaal 2 een creatief eindproduct presenteren. Dit eindproduct mag in een zelf gekozen vorm worden ingeleverd. Er valt te denken aan: • Een diorama • Een kunstwerk • Een lied Leerlingen moeten ook een aantal literaire begrippen kennen en deze toe kunnen passen en bespreken over het gelezen werk.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Max. 15 steekwoorden & ingevulde worksheetset die gedurende het jaar worden aangeleverd door de docent.
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	C1, C2, E1
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Engels SE2 – Schrijfvaardigheid	
Omschrijving:	Leerlingen schrijven een formele Engelse tekst van 350 woorden. Ze hebben de keuze uit verschillende teksttypes op ERK B1 niveau: 1. A formal review 2. A letter of complaint 3. A job application Deze tekst wordt beoordeeld op vocabulaire, grammatica, structuur en inhoud.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Woordenboeken NL-EN/EN-NL, alleen losse woorden
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	D1, D2
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Engels SE3 – Spreekvaardigheid

Omschrijving:	Het mondeling vindt plaats tussen docent en leerling. Leerlingen moeten: • kort kunnen presenteren over een zelfgekozen onderwerp. Dit onderwerp wordt voor het toetsmoment vastgelegd in overleg met de docent (3-4 minuten) • een gesprek kunnen houden en vragen kunnen beantwoorden over het gekozen onderwerp met de docent. (11-12 minuten)
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Max. 15 steekwoorden
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	C1, C2, F
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Engels SE4 – Kijk- en luistertoets

Omschrijving:	CITO Kijk- en Luistertoets niveau 5 havo via Woots.nl. De normering wordt door het CITO voorgesteld.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Geen
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	B
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Engels SE5 – Literatuur 2

Omschrijving:	Leerlingen schrijven een formal comparative essay over twee gelezen werken van max. 500 woorden. Leerlingen moeten ook een aantal literaire begrippen leren en deze toe kunnen passen op de gelezen werken. Leerlingen krijgen op de toets de keuze uit minstens 3 thesis statements over het gelezen genre. Vervolgens wordt er door de leerling een vergelijkend literair essay gemaakt in exam.net waarin de gekozen thesis statement wordt beargumenteert..
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Woordenboek NL-EN, EN-NL in exam.net:
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	C1, C2, E1
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Versnellers

Voor leerlingen die versneld examen afleggen in Engels, en die niet in staat zijn het reguliere PTA te volgen, worden SE1 en SE5 gecombineerd. Voor deze leerlingen geldt het onderstaande PTA:

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing	domein(en)
SE1	25%	Schrijfvaardigheid	schriftelijk	120min	4h okt	Ja*	D1, D2, F
SE2	10%	Spreekvaardigheid	mondeling	15min	4h dec	Nee	C1, C2, F
SE3	25%	Kijk- en luistertoets	kijk-luister	60min	4h jan	Ja*	B
SE4	40%	Literatuur (3 werken uit 1 thema)	mondeling	20min	4h mrt	Nee	C1, C2, E1

** Deze herkansingen vinden tegelijk met de herkansingen van de eindexamenklassen plaats. Het herkansen van een schoolexamen uit het versnelde programma gaat ten koste van één van de herkansingen uit het examenjaar.*

Overstappers

Leerlingen die voor de laatste toetsweek van jaar 4 in juni besluiten vanuit vwo naar havo over te stappen, kunnen het reguliere PTA volgen. Leerlingen die vanuit het vwo overstappen naar 5 havo kunnen ervoor kiezen om hun literatuurcijfer van jaar 4 met een omrekenfactor mee te nemen als cijfer voor SE1.

Doublanten

Doublanten moeten alle SE's (inclusief PO's en handelingsdelen) uit het jaar waarin ze doubleren opnieuw maken. De leerling mag ervoor kiezen de literatuuropdrachten opnieuw te maken (dan vervalt het oude cijfer) of het al behaalde cijfer te laten staan.

PTA wiskunde A 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen havo wiskunde A doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	5%	H4	PO	nvt	4h jan	Nee
SE2	10%	H5/H7	schriftelijk	120 min	4h juni	Ja
SE3	25%	H7/H#*	schriftelijk	120 min	5h okt	Ja
SE4	25%	H6/H#*	schriftelijk	120 min	5h dec	Ja
SE5	10%	H8	PO	nvt	5h jan	Nee
SE6	25%	H#*/H#*/H#*	schriftelijk	120 min	5h mrt	Ja

*indeling in hoofdstukken nog niet bekend bij publicatie PTA

Toelichting

Wiskunde SE1 – H4	
Omschrijving:	Toepassing Combinatoriek
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	geen
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2, A3, B3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	B1
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Wiskunde SE2 – H5/H7	
Omschrijving:	Statistiek en beslissingen Veranderingen
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	- Grafische rekenmachine - Formuleblad
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A3, D
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	B1, C1, E1, E2, E3 en E4
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Wiskunde SE3 – H7/H#	
Omschrijving:	Statistiek en beslissingen Statistische variabelen
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	- Grafische rekenmachine - Formuleblad
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	B1, E1, E2, E3 en E4
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Wiskunde SE4 – H6/H#*	
Omschrijving:	Exponentiële groei, lineaire en logistische groei Algebraïsche vaardigheden
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	- Grafische rekenmachine - Formule blad
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	B1, B2, C1, C2, C3, C4 en C5
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Wiskunde SE5 – H8	
Omschrijving:	Statistiek met de computer Werken met Excel
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	- Grafische rekenmachine - Formule blad - Getal en Ruimte havo A - Laptop - Excel
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	E5
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	E1, E2, E3, E4
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Wiskunde SE6 – H#*/H#*/H#*	
Omschrijving:	Exponentiële, lineaire en logistische groei Statistiek en beslissingen en statistische variabelen Formules en variabelen
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	- Grafische rekenmachine - Formule blad
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	B1, B2, C1, C2, C3, C4, C5, E1, E2, E3 en E4
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Overstappers

Leerlingen die van vwo naar havo overstappen, moeten aan het reguliere PTA voldoen.

Doubleurs

Doubleurs moeten alle schoolexamens (inclusief handelingsdelen) uit het jaar waarin ze doubleren opnieuw maken.

Doubleurs mogen het cijfer voor hun PO laten staan indien het cijfer > 6,5.

PTA wiskunde B 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	10%	H4/H5/H6	schriftelijk	120 min	4h jun	Ja
SE2	25%	H6/H7	schriftelijk	120 min	5h okt	Ja
SE3	25%	H8/H9/H10	schriftelijk	120 min	5h dec	Ja
SE4	10%	Goniometrie	PO	nvt	5h	Nee
SE5	30%	H6/H7/H9/H10/H11	schriftelijk	120 min	5h mrt	Ja

Toelichting

Wiskunde B SE1 – H4/H5/H6	
Omschrijving:	Werken met formules Rekenen met machten, exponenten en logaritmen Afgeleide functies
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	• Grafische rekenmachine
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A3, D1, D2, D3, D4
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	B1, B2
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Wiskunde B SE2 – H6/H7	
Omschrijving:	Afgeleide functies Lijnen en cirkels
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	• Grafische rekenmachine
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A3, D1, D2, D3, D4
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	B1, B4, C1, C2
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Wiskunde B SE3 – H8/H9/H10	
Omschrijving:	Goniometrische functies Exponentiële functies Logaritmische functies Meetkundige berekeningen
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	• Grafische rekenmachine
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	B1, B2, B3, B4, C1, C2
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Wiskunde B SE4 – PO	
Omschrijving:	Goniometrie
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	• Grafische rekenmachine • PC
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2, A3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	C1, C2
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Wiskunde B SE5 – H6/H7/H9/H10/H11	
Omschrijving:	Exponentiële functies; Logaritmische functies; Meetkundige berekeningen; Goniometrie; Standaardfuncties; Wortelfuncties en gebroken functies; Optimaliseringsproblemen
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	• Grafische rekenmachine
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2, A3, D3, D4
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	B1, B2, B3, B4, C1, C2
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Versnellers

-

Overstappers

Leerlingen die van vwo naar havo overstappen, moeten aan het reguliere PTA voldoen.

Doublanten

Doublanten moeten alle SE's (inclusief PO's en handelingsdelen) uit het jaar waarin ze doubleren opnieuw maken.

PTA wiskunde D 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	10%	H1 t/m H6	schriftelijk	120 min	4h jun	Ja
SE2	30%	H4 t/m H8	schriftelijk	120 min	5h okt	Ja
SE3	30%	H6 t/m H10	schriftelijk	120 min	5h dec	Ja
SE4	30%	H8 t/m H12	schriftelijk	120 min	5h mrt	Ja

Toelichting

Wiskunde D SE1 – H1 t/m H6	
Omschrijving:	Combinatoriek Oppervlakte/inhoud Kansrekening Aanzichten/doorsneden Kansverdelingen Vectormeetkunde
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	• Grafische rekenmachine
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2, A3, B2, B3, B4, C1, C2, C3, C4
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	nvt
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Wiskunde D SE2 – H4 t/m H8	
Omschrijving:	Aanzichten/doorsneden Kansverdelingen Vectormeetkunde Normale verdeling Groeiprocessen
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	• Grafische rekenmachine
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2, A3, B4, B5, C1, C2, E
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	nvt
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Wiskunde D SE3 – H6 t/m H10	
Omschrijving:	Vectormeetkunde Normale verdeling Groeiprocessen Afgeleide/Tweede afgeleide Hypothesetoetsen
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Grafische rekenmachine
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2, A3, B1, B4, B5, B6, C3, C4, D, E
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	nvt
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Wiskunde D SE4 – H8 t/m H12	
Omschrijving:	Groeiprocessen Afgeleide/Tweede afgeleide Hypothesetoetsen Periodieke functies Functies met e-machten en natuurlijke logaritmen
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Grafische rekenmachine
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2, A3, B1, B4, B5, B6, D, E
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	nvt
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Versnellers

-

Overstappers

Leerlingen die van vwo naar havo overstappen, moeten aan het reguliere PTA voldoen.

Doublanten

Doublanten moeten alle SE's uit het jaar waarin ze doubleren opnieuw maken.

PTA Frans 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	5%	Leesvaardigheid	schriftelijk	120 min	4h jun	Nee
SE2	15%	Grammatica en idioom	schriftelijk	60 min	5h okt	Ja
SE3	25%	Spreekvaardigheid	mondeling	30 min	5h dec	Nee
SE4	20%	Luistervaardigheid	kijk-luister	60 min	5h jan	Ja
SE5	20%	Schrijfvaardigheid	schriftelijk	90 min	5h mrt	Ja
SE6	15%	Literatuur	schriftelijk	60 min	5h mrt	Ja

Toelichting

Frans SE1 – Leesvaardigheid	
Omschrijving:	Leesvaardigheid: examenteksten niveau havo
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Woordenboek Fa-Ne en Ne-Fa
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	-
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	A
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Frans SE2 – Grammatica en idioom	
Omschrijving:	Grammatica (capita selecta), werkwoorden en 'Zuidrandlijst'
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Geen
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	-
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	grammatica en idioom

Frans SE3 – Spreekvaardigheid	
Omschrijving:	Spreekvaardigheid: mondeling in duo's van 30 minuten over de in de les geoefende onderwerpen
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Geen
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	C1, C2, F
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Frans SE4 – Luistervaardigheid	
Omschrijving:	Cito Kijk- en luistertoets
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Geen
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	B
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Frans SE5 – Schrijfvaardigheid	
Omschrijving:	Schrijfvaardigheid: het schrijven van een informele en/of formele e-mail
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Woordenboek Ne-Fa, Fa-Ne en grammatica-overzicht
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	D1, D2
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Frans SE6 – Literatuur	
Omschrijving:	Vragen over de gelezen literaire werken.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Geen
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	E1
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Versnellers

-

Overstappers

Leerlingen die van vwo naar havo overstappen, moeten aan het reguliere PTA voldoen.

Doublanten

Doublanten moeten alle SE's (inclusief PO's en handelingsdelen) uit het jaar waarin ze doubleren opnieuw maken.

PTA Duits 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	10%	Literatuurverslag	PO	nvt	4h	Nee
SE2	10%	Woordenboektoets	schriftelijk	90 min	4h jun	Ja
SE3	15%	Schrijfvaardigheid	schriftelijk	90 min	5h okt	Ja
SE4	15%	Leestoets + idioom	schriftelijk	120 min	5h dec	Ja
SE5	20%	Kijk- en Luistertoets	kijk-luister	90 min	5h	Ja
SE6	20%	Mondeling	mondeling	20 min	5h mrt	Nee
SE7	10%	Literatuur	schriftelijk	60 min	5h mrt	Ja

Toelichting

Duits SE1 – Literatuurverslag	
Omschrijving:	Leerlingen maken een leesverslag over een Duits literair werk, waarin zij ervan blijk geven dat zij het verhaal hebben kunnen volgen en de onderliggende thematiek hebben begrepen. Het verslag mag in een zelf gekozen vorm worden ingeleverd. Er valt te denken aan: • Een boekrecensie • Een column • Een krantenartikel • Een boekbespreking in vlog-vorm • Een “gesprek met de schrijver” • Een filmadaptatie • Of in andere vorm in overleg met de docent. Leerlingen moeten ook een aantal literaire begrippen kennen en deze toe kunnen passen op het gelezen werk. Wanneer een video wordt ingeleverd, mag dit in een groepje gedaan worden. Schriftelijke verslagen worden individueel ingeleverd en beoordeeld.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	E1
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Duits SE2 – Woordenboektoets	
Omschrijving:	Woorden en zinnen van en naar het Duits vertalen met behulp van een woordenboek en grammatica-overzicht
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	• Woordenboeken Duits – Nederlands en Nederlands – Duits • Een grammatica-overzicht, verstrekt door de docent
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	D2
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	vertalen

Duits SE3 – Schrijfvaardigheid	
Omschrijving:	Voor de schrijftoets moet je drie schrijfp opdrachten op niveau B1 van het ERK maken: 1) een persoonlijke e-mail (± 80 woorden) 2) een forumbericht (± 80 woorden) 3) een formele e-mail (± 40 woorden)
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	• Woordenboeken Duits-Nederlands en Nederlands – Duits • Grammaticaoverzicht
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	D1
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Duits SE4 – Leestoets + idioom	
Omschrijving:	Je leert een lijst met examenwoordenschat. Dit wordt overhoord op het SE en telt voor 25% mee in je cijfer. Daarnaast maak je een leestoets met oude examenopgaven. Dit telt voor 75% mee.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Woordenboek Duits-Nederlands (alleen bij het leesgedeelte van de toets)
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	-
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	A
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	examenwoordenschat

Duits SE5 – Kijk- en Luistertoets	
Omschrijving:	CITO Kijk- en Luistertoets niveau 5 havo. De normering wordt door het CITO voorgesteld.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	geen
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	B
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Duits SE6 – Mondeling	
Omschrijving:	Het mondeling vindt in tweetallen plaats. Leerlingen moeten aan de hand van een <i>moodboard</i> die zij hiervoor meenemen een gesprek voeren met de examiner(en) over school, hobby's, sport, studie, familie en vakantie.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	<i>Moodboard</i> met afbeeldingen en onderschriften in het Duits.
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	C1, C2, F
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Duits SE7 – Literatuur	
Omschrijving:	Schriftelijke toets over twee gelezen werken. Leerlingen moeten ook een aantal literaire begrippen leren en deze toe kunnen passen op de gelezen werken.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	De gelezen werken mogen meegenomen worden naar het SE. Woorden mogen in de kantlijn vertaald zijn en er mogen in steekwoorden opmerkingen in staan. Aantekeningen zijn niet toegestaan.
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	E1
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Versnellers

-

Overstappers

Leerlingen die van vwo naar havo overstappen, moeten aan het reguliere PTA voldoen.

Doublanten

Doublanten moeten alle SE's uit het jaar waarin zij doubleren opnieuw maken, met uitzondering van het literatuurverslag uit 4 havo. De leerling mag ervoor kiezen het literatuurverslag opnieuw te maken (dan vervalt het oude cijfer) of het cijfer van te laten staan.

PTA natuurkunde 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	5%	Technische Automatisering	PO	60 min	4h dec	Ja
SE2	5%	Trillingen en Cirkelbeweging, Elektriciteit, Energie en Arbeid	schriftelijk	120 min	4h jun	Ja
SE3	25%	Straling, Medische Beeldvorming, Elektriciteit	schriftelijk	120 min	5h okt	Ja
SE4	25%	Trillingen, Golven, Energie en Arbeid, Warmte en debiet	schriftelijk	120 min	5h dec	Ja
SE5	25%	Zonnestelsel en Heelal, Keuzehoofdstuk ML of AK, Cirkelbeweging, beweging, Krachten, Momenten	schriftelijk	120 min	5h mrt	Ja
SE6	15%	Opzetten, uitvoeren en verslagleggen van een experiment	PO	nvt	5h P2	Ja

Toelichting

Natuurkunde SE1 –PO Technische Automatisering	
Omschrijving:	Practicumtoets met het systeembord en schriftelijke verwerking daarvan.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	BiNaS, gewone rekenmachine, Nederlands woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A*, G2, I1, I3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Natuurkunde SE2 – H2/4/6	
Omschrijving:	Schriftelijke toets over: H2 Elektriciteit en §7.4 Elektrische geleiding H4 Trillingen en Cirkelbewegingen H6 Arbeid en Energie
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	BiNaS, gewone rekenmachine, Nederlands woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A*, I2
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	B1, E1, C2, G1, H
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Natuurkunde SE3 – H2/5/7.4/10	
Omschrijving:	Schriftelijke toets over: H5 Straling, H10 Medische Beeldvorming, H2 Elektriciteit en §7.4 Elektrische geleiding
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	BiNaS, gewone rekenmachine, Nederlands woordenboek

Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A*, I2
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	I2, B1, B2
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Natuurkunde SE4 – H4/6/7.1-3/9

Omschrijving:	Schriftelijke toets over: H4 Trillingen, m.u.v. §4.4 H9 Golven, H6 Energie en Arbeid §7.1 t/m §7.3 Temperatuur & Warmte
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	BiNaS, gewone rekenmachine, Nederlands woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A*, I2
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	B1, B2 C2, E1, D1
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Natuurkunde SE5 – H1/3/4.4/8/11/Ak of ML

Omschrijving:	Schriftelijke toets over: H11 Zonnestelsel en Heelal, Keuzehoofdstuk Menselijk Lichaam of Aarde en Klimaat, §4.4 Cirkelbewegingen H1 Beweging H3 Krachten H8 Momenten
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	BiNaS, gewone rekenmachine, Nederlands woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A*, D2, E2/F, I2
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	C1, E1
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Natuurkunde SE6 – PO Onderzoeksopdracht

Omschrijving:	Opzetten, uitvoeren en verslagleggen van een experiment
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	BiNaS, gewone rekenmachine, Nederlands woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A**, I1, I2 plus het domein waarin het experiment past.
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

* Bij schriftelijke toetsen komen A1 t/m A5, A7 t/m A10, A12, A13 en A15 aan de orde.

** Bij praktische opdrachten komen A1 t/m A5, A7 t/m A15 aan de orde. A6 komt specifiek bij PO Technische automatisering (SE2) aan de orde.

Versnellers

-

Overstappers

Voor overstappers uit 4 of 5 vwo, die vanaf juni 4 havo mee kunnen doen geldt het volgende PTA (afwijkingen aangegeven in **rood**):

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing	domein(en)
SE2 SE1	5%	Trillingen en Cirkelbeweging, Elektriciteit, Energie en Arbeid	schriftelijk	120 min	4h jun	Ja	A*, I2 B1, E1, C2, G1, H
SE3 SE2	25%	Straling, Medische Beeldvorming, Elektriciteit	schriftelijk	120 min	5h okt	Ja	A*, I2 I2, B1, B2
SE4 SE3	25%	Trillingen, Golven, Energie en Arbeid, Warmte en debiet	schriftelijk	120 min	5h dec	Ja	A*, I2 B1, B2 C2, E1, D1
SE5 SE4	30%	Zonnestelsel en Heelal, Keuzehoofdstuk ML en AK, Cirkelbeweging, beweging, Krachten, Momenten	schriftelijk	120 min	5h mrt	Ja	A*, D2, E2 & F, I2 C1, E1
SE6 SE5	15%	Opzetten, uitvoeren en verslagleggen van een experiment	PO	nvt	5h P1	Ja	A ² , I1, I2 plus het domein waarin het experiment past.

Doublanten

Doublanten moeten alle schriftelijke SE's uit het jaar waarin ze doubleren opnieuw maken. Bij praktische opdrachten (PO) uit het betreffende jaar heeft een doublant de keuze om het cijfer te laten staan of om het opnieuw te maken.

PTA scheikunde 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	10%	Theorie, hoofdstuk 1 t/m 6	schriftelijk	90 min	4h jun	Ja
SE2	30%	Theorie, hoofdstuk 1 t/m 7	schriftelijk	120 min	5h okt	Ja
SE3	20%	Praktijk en Theorie, Zuur/base, Zouten, Redox en Analyse en rekenen in de Chemie	PO	180 min	5h dec	Nee
SE4	40%	Theorie, hoofdstuk 1 t/m 11	schriftelijk	180 min	5h mrt	Ja

Toelichting

Scheikunde SE1	
Omschrijving:	Chemisch rekenen en Atoombouw Chemische Bindingen Organische chemie Zouten Reacties in beweging Chemisch evenwicht en zuur-base
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Binas tabellenboek door de school verstrekt, niet-grafische rekenmachine
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A7 t/m A14, E2, F2
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	B1 t/m B5 C1, C2, C3, C6, C7, C8, E1, F1, F3
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Scheikunde SE2	
Omschrijving:	Atoombouw, Chemisch rekenen Chemische Bindingen Organische chemie Zouten Reacties in beweging Chemisch evenwicht en zuur-base Redox reacties
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Binas tabellenboek door de school verstrekt, niet-grafische rekenmachine
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A7, A8, A10, A11, A12, A14, E2 (T4)
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	B1 t/m B5 C6, C7, C8, D1 E1, F1, F3, G2
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Scheikunde SE3 – PO Zuur/base, Redox	
Omschrijving:	Praktische vaardigheden Zuren en basen Zouten Rekenen in de Chemie Redoxreacties Analyse
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Binas tabellenboek door de school verstrekt, niet-grafische rekenmachine
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1 t/m 15, D2
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	C1, C2, D1
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Scheikunde SE4	
Omschrijving:	Atoombouw Chemisch rekenen Chemische Bindingen Organische chemie Zouten Reacties in beweging Chemisch evenwicht en zuur-base Redoxreacties Chemisch onderzoek Materialen Chemie van het leven Industriële Chemie
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Binas tabellenboek door de school verstrekt, niet-grafische rekenmachine
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A7 t/m A15, C4, C5, D2, D4, E2, E3, F2, F4, F5, G3, G4, G5
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	B1, B2, B3, B4, B5, C1, C2, C3, C6, C7, C8, D1, E1, F1, F3, G1, G2,
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Versnellers

-

Overstappers

Leerlingen die van vwo naar havo overstappen, moeten aan het reguliere PTA voldoen wat Havo 4 en 5 betreft.

Doublanten

Doublanten moeten alle SE's (inclusief PO's en handelingsdelen) uit het jaar waarin ze doubleren opnieuw maken.

PTA biologie 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	5%	Onderzoek doen naar diergedrag	PO	nvt	4h okt.	Nee
SE2	5%	Wateronderzoek	PO	nvt	4h	Nee
SE3	10%	Thema's 5, 6, 7	schriftelijk	90 min	4h jun	Ja
SE4	25%	Havo 4 Thema 1 en 3, Havo 5 thema 8 en 9	schriftelijk	120 min	5h okt	Ja
SE5	25%	Havo 4 Thema 2 en 4, Havo 5 thema 10 en 11	schriftelijk	120 min	5h dec	Ja
SE6	5%	PO Model maken	PO	nvt	5h dec	Nee
SE7	25%	Havo 4 Thema 5 en 7, Havo 5 thema 12 en 13	schriftelijk	120 min	5h mrt	Ja

Toelichting

Biologie SE1	
Omschrijving:	PO Gedragsonderzoek
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	-
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1 t/m 16, O7
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Biologie SE2 – Wateronderzoek	
Omschrijving:	PO wateronderzoek
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Boek, Binas, literatuur, gegevens gemeente
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1 t/m 16, P5
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	P2, P3
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Biologie SE3	
Omschrijving:	Schriftelijke toets over: Thema 5: Regeling, Thema 6 Waarneming en gedrag, Thema 7 Ecologie en Milieu
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	BiNaS, niet-grafische rekenmachine en woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	O4, O5, O6, O7, P5
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	O2, P1, P2, P3, P4
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Biologie SE4	
Omschrijving:	Schriftelijke toets over: T1 Inleiding in de biologie + T3 Genetica (boek 4 ^e jaar) T8 Stofwisseling van de cel en T9 DNA (boek 5 ^e jaar)
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	BiNaS, niet-grafische rekenmachine en woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	M1, M4, M5, M6,
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	M2, M3, M7, M8
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Biologie SE5	
Omschrijving:	Schriftelijke toets over: T2 Voortplanting en seksualiteit + T2 Evolutie (boek 4 ^e jaar) T10 Voeding en vertering + T11 Transport (boek 5 ^e jaar)
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	BiNaS, niet-grafische rekenmachine en woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A13, O6, O8, O9
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	O1
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Biologie SE6 – PO Model maken	
Omschrijving:	PO Model maken
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	n.v.t
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1 t/m 16, P2
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	O1, P1
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Biologie SE7	
Omschrijving:	Schriftelijke toets over: T5 Regeling + T7 Ecologie (boek 4 ^e jaar) T12 Gaswisseling en uitscheiding + T13 Afweer
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	BiNaS, niet-grafische rekenmachine en woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	O4, O6, P2, P5
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	O1, O2, O3, P1, P3, P4
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Afspraken versnellers

- Er zullen geen aanpassingen zijn in de SE's voor versnellers.

Afspraken overstappers / opstomers

- Leerlingen die vanuit V4 of V5 naar H4 of H5 overstappen/opstromen zullen een herbeoordeling krijgen conform het HAVO-beoordelingsmodel dat geldt voor het PO gedragsonderzoek (SE1) en het PO wateronderzoek (SE3). (N.B. Het PO gedragsonderzoek is op VWO-niveau geen SE-onderdeel, maar een regulier PO).
- Indien een PO niet is gemaakt door de overstap, dan zal deze moeten worden ingehaald bij het huidige cohort in HAVO 4.
- Indien gewenst mag een overstapper/opstomer het PO gedragsonderzoek (SE1) en het PO wateronderzoek (SE3) opnieuw maken om het oude cijfer te verbeteren. Er dient dan een volledig nieuw PO gemaakt te worden en wordt beoordeeld conform het meest recente beoordelingsmodel. Het oude cijfer vervalt.

Afspraken doublanten

- Doublanten moeten alle schriftelijke SE's uit het jaar waarin zij doubleren opnieuw maken.
- PO's hoeven niet opnieuw gemaakt te worden (het cijfer blijft staan). Indien gewenst mag een doublant het PO opnieuw maken om het oude cijfer te verbeteren. Er dient dan een volledig nieuw PO gemaakt te worden en wordt beoordeeld conform het meest recente beoordelingsmodel. Het oude cijfer vervalt.

PTA aardrijkskunde 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	20%	Globalisering	schriftelijk	60 min	4h juni	Ja
SE2	35%	Systeem Aarde	schriftelijk	60 min	5h okt	Ja
SE3	10%	Onderzoek	PO	nvt	5h P2	Nee
SE4	35%	Brazilië	schriftelijk	90 min	5h mrt	Ja

Toelichting

Aardrijkskunde SE1 – Globalisering	
Omschrijving:	Domein A1, B1, B2, Wereld Boek Arm en Rijk H1, H2, H3, H4
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Woordenboek, atlas 55 ^e druk, rekenmachine niet grafisch
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, B1
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	B2
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Aardrijkskunde SE2 – Systeem Aarde	
Omschrijving:	Domein A1, C1, C2, C3 Boek systeem Aarde H1, H2, H4 Domein C1, C2 Boek (Over)leven in Europa H3 en H4
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Woordenboek, atlas 55 ^e druk, rekenmachine niet grafisch
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, C1, C3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	C2
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Aardrijkskunde SE3 – Onderzoek	
Omschrijving:	Domein A1, A2, B3 Onderzoek H1 en H2 Overleven in Europa
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2, B3, E2
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Aardrijkskunde SE4 – Brazilië	
Omschrijving:	Domein A1, D1,D2 Boek Ontwikkelingsland Brazilië H1, H2, H3, H4, H5
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Woordenboek, atlas 55 ^e druk, rekenmachine niet grafisch
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, D2
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	D1
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Domein F (oriëntatie op studie en beroep) komt in de lessen aan bod, maar wordt niet in het schoolexamen getoetst.

Versnellers

Wij raden af te versnellen vanwege de vakopbouw.

Ben je blijven zitten in Havo 4 en wil je versnellen, dan dien je voor je SE tenminste een 8,5 te hebben gehaald en voor de overige toetsen een 8,0.

Overstappers

Leerlingen die van vwo naar havo overstappen, moeten aan het reguliere PTA voldoen.

Doublanten

Doublanten moeten alle SE's (inclusief PO's en handelingsdelen) uit het jaar waarin ze doubleren opnieuw maken.

PTA geschiedenis 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	10%	PO TV 1 t/m 4	schriftelijk	n.v.t.	4h okt	nee
SE2	25%	SE TV 10 + HC Nederland 1948-2008 Themakatern Rechtsstaat en democratie	schriftelijk	90 min	5h okt	Ja
SE3	25%	SE HC Duitsland in Europa 1919-1990	schriftelijk	90 min	5h dec	Ja
SE4	40%	HC Nederland, HC Duitsland en HC Britse Rijk	schriftelijk	120 min	5h mrt	Ja

Toelichting

Geschiedenis SE1	
Omschrijving:	Schriftelijk werkstuk over TV 1 t/m 4
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Methodeboek Feniks + eigen bronnen; woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A, B, TV 1/m 4
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Geschiedenis SE2	
Omschrijving:	Schriftelijk examen over TV 10 + HC Nederland 1948-2008 en Themakatern Rechtsstaat en democratie
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A, B
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	TV 10
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Geschiedenis SE3	
Omschrijving:	Schriftelijk examen over HC Duitsland in Europa 1919-1990
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A, B, C, D
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	HC
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Geschiedenis SE4	
Omschrijving:	Schriftelijk examen over Alle HC's
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A, B
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	HC's
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Domein E (oriëntatie op studie en beroep) komt in de lessen aan bod, maar wordt niet in het schoolexamen getoetst.

Versnellers

-

Overstappers

Leerlingen die van vwo naar havo overstappen, moeten aan het reguliere PTA voldoen.

Doublanten

Doublanten moeten alle SE's (inclusief PO's en handelingsdelen) uit het jaar waarin ze doubleren opnieuw maken.

PTA economie 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	5%	PO Economische Ontwikkelingen (actualiteit)	PO	150 min	4h P2	Nee
SE2	10%	Vragers & Aanbieders h1-5 Markt en Overheid h1-6 Rekenomie h4	schriftelijk	120 min	4h jun	Ja
SE3	25%	Europa h1-3 Crisis 1-3 Rekenomie h1-3	schriftelijk	120 min	5h okt	Ja
SE4	30%	Jong en Oud h1-h8 Verdielen & Uitgeven h1-4	schriftelijk	120 min	5h dec	Ja
SE5	30%	Werk en Werkloosheid h1-6 Vragers & Aanbieders h1-6 Markt & Overheid h1-6 Verdielen & Uitgeven h1-4	schriftelijk	120 min	5h mrt	Ja

Toelichting

Economie SE1– PO Economische Ontwikkelingen (actualiteit)	
Omschrijving:	Leerlingen bereiden een presentatie voor over een gekozen onderwerp uit de actualiteit.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Laptop, AI
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	
Optionele CE domeinen die worden getoetst ³ :	D, E, F, G, H of I
Schooleigen stof die wordt getoetst ⁴ :	

Economie SE2	
Omschrijving:	Totale kosten, totale opbrengst, totale winst, kostensoorten, break-evenpunt, marginale kosten/opbrengst, verzekeringen, averechtse selectie, asymmetrische informatie, surplus, marktevenwicht, substitutiegoederen, complementaire goederen, arbeidsmarkt, evenwichtslaan, cao, algemeen verbindend verklaren, minimumloon, prijselasticiteit, kruiselingse prijselasticiteit, inkomenselasticiteit, primaire goederen, luxegoederen
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Gewone rekenmachine, woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A
Optionele CE domeinen die worden getoetst ³ :	D, E, F
Schooleigen stof die wordt getoetst ⁴ :	-

Economie SE3	
Omschrijving:	Bestedingen, inflatie, koopkracht, budgetlijn, consumeren, arbeidsdeling, ruil, nominale/intrinsieke waarde, geldhoeveelheid, functies geld, Internationale concurrentiepositie, invoerrechten, protectionisme, collectieve dwang, dominante strategie, overheidsfinanciën, conjunctuurbeleid, wisselkoersbewegingen, betalingsbalans, valutamarkt, ECB, rentebeleid.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Gewone rekenmachine, woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A, B, C
Optionele CE domeinen die worden getoetst ³ :	D, G
Schooleigen stof die wordt getoetst ⁴ :	-

Economie SE4	
Omschrijving:	Economische kringloop, anticyclisch begrotingsbeleid, welvaart, bestedingen, inflatie, koopkracht, budgetlijn, consumeren, arbeidsdeling, ruil, nominale/intrinsieke waarde, geldhoeveelheid, functies geld, speltheorie, ruilen over tijd, inkomensheffing, nivellering, Lorenzcurve, resultatenrekening, eigen vermogen, verzekeringen, asymmetrische informatie, reëel inkomen Inkomensheffing, nivellering, lorenzcurve, resultatenrekening, eigen vermogen, verzekeringen, asymmetrische informatie, reëel inkomen,
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Gewone rekenmachine, woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A
Optionele CE domeinen die worden getoetst ³ :	E, F, G, H, I
Schooleigen stof die wordt getoetst ⁴ :	-

Economie SE5	
Omschrijving:	BBP, RIC, categoriale inkomensverdeling, LQ, AIQ, geldkringloop, bruto investeringen, nationale rekeningen, trend, kapitaalintensiteit, arbeidsintensiteit, arbeidsproductiviteit, effectieve vraag, conjunctuur, recessie, Keynes, Klassieken, anticyclisch conjunctuurbeleid, totale kosten, totale opbrengst, totale winst, kostensoorten, break-evenpunt, marginale kosten/opbrengst, verzekeringen, averechtse selectie, asymmetrische informatie, surplus, marktevenwicht, substitutiegoederen, complementaire goederen, arbeidsmarkt, evenwichtsloon, cao, algemeen verbindend verklaren, minimumloon, prijselasticiteit, kruiselingse prijselasticiteit, inkomenselasticiteit, primaire goederen, luxe goederen, volledige mededinging, monopolist, prijsafzetlijn, oligopolie, monopolistische concurrentie, prijszetter, overheidsinterventie in de markt, vraag-/aanbodoverschot, zelfbinding, accijns, marktmacht, collectieve goederen, individueel goed, maatschappelijke kosten, maatschappelijk verantwoord ondernemen, ondernemingsvormen, vermogen, arbeidsmarkt
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Gewone rekenmachine, woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A
Optionele CE domeinen die worden getoetst ³ :	D, F, G, H, I
Schooleigen stof die wordt getoetst ⁴ :	-

Versnellers

-

Overstappers

Leerlingen die van vwo naar havo overstappen, moeten aan het reguliere PTA voldoen.

Doublanten

Doublanten moeten alle SE's uit het jaar waarin ze doubleren opnieuw maken.

PTA bedrijfseconomie 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	5%	PO Ondernemerschap	PO	nvt	4h P2	Nee
SE2	5%	Financiële zelfredzaamheid	schriftelijk	90 min	4h dec	Ja
SE3	5%	Financieel beleid en Ondernemerschap	schriftelijk	90 min	4h jul	Ja
SE4	25%	Financieel beleid, investeren, Interne organisatie en Personeelsbeleid	schriftelijk	120 min	5h okt	Ja
SE5	25%	Financiering en verslaggeving	schriftelijk	120 min	5h dec	Ja
SE6	10%	Bizzgames/ Bedrijfsanalyse	PO	nvt	5h P3	Nee
SE7	25%	Financiële zelfredzaamheid, Financieel beleid, Interne organisatie en Personeelsbeleid en Ondernemerschap	schriftelijk	180 min	5h mrt	Ja

Toelichting

BE SE1 – PO Ondernemerschap	
Omschrijving:	Eigen onderneming Marketingbeleid Marketingmix E-business Rechtsvormen Organisatie en maatschappij
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	-
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1 t/m 6, B2, B3, B4, E1, H
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	E2
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

BE SE2 – Financiële zelfredzaamheid (onderdeel 'Geldzaken + Keuzeonderwerp')	
Omschrijving:	Verzekeren, studeren, sparen en lenen Beleggen Kopen en huren Samenleven Erven en Schenken
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Standaard rekenmachine
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1 t/m 6, B1, H
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

BE SE3 – Financieel beleid en Ondernemerschap (onderdeel ‘De Eenmanszaak’+ Ondern.)	
Omschrijving:	De beginbalans Inkopen en verkopen Kosten en uitgaven De eindbalans Marketing Rechtsvormen
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Standaard rekenmachine
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2, A3, A5, A6, B2,
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	D2, E2, F1, F2
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

BE SE4 – Financieel beleid, investeren, interne organisatie en personeelsbeleid (onderdeel ‘De Eenmanszaak + De Besloten Vennootschap’)	
Omschrijving:	Kostensoorten Break-evenanalyse Balans Liquiditeitsoverzicht Resultatenrekening Organisatie en Personeelsbeleid Investeringsselectie
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Standaard rekenmachine
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2, A3, A5, A6, B2, C1, D1
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	C2, F1, F2, G
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

BE SE5 –Financiering en Verslaggeving (onderdeel ‘De Naamloze Vennootschap’)	
Omschrijving:	Eigen vermogen nv Vreemd vermogen Vermogensmarkt Verslaggeving Kengetallen (o.a. liquiditeit, solvabiliteit, rentabiliteit)
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Standaard rekenmachine
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2, A3, A5, A6, B4
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	D2, F1, G
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

BE SE6 – PO Bizzgames	
Omschrijving:	Bedrijfssimulatie, management game, bedrijfsanalyse
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	-
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1t/m 6, B2 t/m B4, E1, H
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	C2, D2, E2, F1, F2, G
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

BE SE7 – Financiële zelfredzaamheid, Financieel beleid, O&P en Ondernemerschap	
Omschrijving:	Geldzaken Ondernemerschap De Eenmanszaak De Besloten Vennootschap (alleen personeel en break-evenanalyse)
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Standaard rekenmachine en woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1 t/m 6, B1, B2, B3, B4, C1, E1
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	C2, D2, E2, F1, F2, G
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Versnellers

-

Overstappers

Leerlingen die van vwo naar havo overstappen, moeten aan het reguliere PTA voldoen.

Doublanten

Doublanten moeten alle SE's (inclusief PO's en handelingsdelen) uit het jaar waarin ze doubleren opnieuw maken.

PTA kunst beeldend 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	5%	bv - A procesverslag	PO	nvt	4h	Nee
SE2	25%	bv - A praktijkwerk	PO	nvt	4h	Nee
SE3	5%	bv - C procesverslag	PO	nvt	4h	Nee
SE4	25%	bv - C praktijkwerk	PO	nvt	4h	Nee
SE5	30%	bv - D praktijkwerk	PO	nvt	5h	Nee
SE6	5%	bv - D procesverslag	PO	nvt	5h	Nee
SE7	5%	kua - Cultuur van Romantiek en Realisme in de 19 ^{de} eeuw	schriftelijk	120 min	5h dec	Ja

Toelichting

Kunst beeldend SE1 – procesverslag	
Omschrijving:	
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2, A3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Kunst beeldend SE2 – praktijkwerk	
Omschrijving:	
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	B, C
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Kunst beeldend SE3 – procesverslag	
Omschrijving:	
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2, A3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Kunst beeldend SE4 – praktijkwerk	
Omschrijving:	
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	B, C
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Kunst beeldend SE5 – praktijkwerk	
Omschrijving:	
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	B, C
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Kunst beeldend SE6 – procesverslag	
Omschrijving:	
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2, A3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Kunst beeldend SE7 – kua: Cultuur van Romantiek en Realisme	
Omschrijving:	Cultuur van Romantiek en Realisme in de negentiende eeuw
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Woordenboek Nederlands
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	-
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	domeinen A, B en C van het vak <i>Kunst (algemeen)</i>
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Versnellers

-

Overstappers

Leerlingen die van vwo naar havo overstappen, moeten aan het reguliere PTA voldoen.

Doublanten

Doublanten moeten alle SE's (inclusief PO's en handelingsdelen) uit het jaar waarin ze doubleren opnieuw maken.

PTA kunst drama 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	15%	Teksttoneel	PO	nvt	4h	Nee
SE2	15%	Regie spel	PO	nvt	4h	Nee
SE3	15%	Stijlenblok	PO	nvt	4h	Nee
SE4	15%	Improvisatietheater	PO	nvt	5h	Nee
SE5	35%	Eigen regie	PO	nvt	5h	Nee
SE6	5%	kua – Cultuur van Romantiek en Realisme	schriftelijk	120 min	5h dec	Ja

Toelichting

Kunst drama SE1 – Teksttoneel	
Omschrijving:	Een bestaande tekst vormt de start van dit project. Leerlingen zullen een gedicht voordragen. De week erna zal een kort stukje monoloog uit de toneelliteratuur gespeeld worden. Deze tekst wordt geplaatst in de theatergeschiedenis. Elke leerling krijgt een andere monoloog en presenteert zodoende een ander stukje uit de theatergeschiedenis. Daarna werken leerlingen in kleine groepjes aan het spelen van een eenakter. Er is aandacht voor: tekstbehandeling, tekstbegrip, tekstanalyse, speelstijlen. Het schoolexamen bestaat uit het spelen van de eenakter voor een klein publiek.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, B1, B2, B3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Kunst drama SE2 – Regie spel	
Omschrijving:	De leerling wordt ingedeeld in een klein groepje. Een leerling uit de vijfde klas zal het groepje regisseren.. Er wordt gekeken naar meedenken, spelkwaliteit, regisseerbaar zijn en inzet. De leerling repeteert en werkt toe naar een presentatie van 10 minuten. Het schoolexamen bestaat uit de voorstelling.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	B1, B2, B3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Kunst drama SE3 – Stijlenblok	
Omschrijving:	Elke week wordt een nieuwe stijl behandeld. Leerlingen maken scènes of korte performances binnen een stijl. Ze maken solo's, maar werken ook samen. De stijlen worden geplaatst in de theatergeschiedenis. Er wordt gekeken of ze de stijlelementen effectief kunnen overnemen. Daarnaast wordt er ook gekeken naar eigen identiteit. Ze schrijven een evaluatie over wie zij zijn ten opzichte van de stijlen. Deze evaluatie wordt gebruikt voor de eigen regie in het volgende jaar.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2, A3, B1, B2, B3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Kunst drama SE4 – Improvisatietheater	
Omschrijving:	Tijdens dit blok krijgen de leerlingen handvatten om te improviseren. Er worden verschillende games gespeeld. Leerlingen houden zelf bij wat het doel is en wat de benodigdheden voor de game zijn. Na het spelen van games wordt er uitvoerig besproken wat er gespeeld is en wat dat opleverde. Ook wordt er besproken hoe het beter kan. Het schoolexamen bestaat uit twee onderdelen. 1. Tijdens het schoolexamen krijgen de leerlingen meerdere improvisatie-opdrachten. Er is een jury en publiek. Er wordt gekeken naar inventiviteit, samenwerking, accepteren (niet blokkeren), meenemen van speldoelen, opbouw (en platform). 2. De leerling heeft vanuit improvisatie in een klein groepje een scène gemaakt/geregisseerd. De improvisatie-oefeningen hebben materiaal opgeleverd. De leerling heeft met het geïmproviseerde materiaal een duidelijke scène gemaakt met een duidelijke opbouw. De leerling laat in de presentatie zien dat hij begrijpt dat een scène bestaat uit spel, maar ook goed gekozen decor, rekvisieten en mise-en-scène.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2, A3, B1, B2
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	Leerlingen bezoeken een voorstelling. Ze krijgen een kijkopdracht en ze schrijven een verslag of recensie.

Kunst drama SE5 – Eigen regie	
Omschrijving:	Dit is het eindproduct van kunst drama. De leerling laat in de slotopdracht zien dat hij/zij meerdere competenties heeft verworven. 1. Inhoud. De leerling is totaal verantwoordelijk voor de inhoud. Leerlingen bedenken een eigen presentatie. Dit kan een film zijn, maar ook ervaringstheater, samenwerkingsproject of het regisseren van leerlingen uit de vierde klas. 2. Vorm. De leerling is in staat om een vormkeuze te maken. Welke vorm stelt de leerling het best in staat om zijn/haar verhaal over te brengen. 3. Vormgevingsaspecten. De leerling laat zien dat hij/zij een helder idee heeft over de vormgeving en de leerling zorgt ervoor dat het idee ook overkomt. Onder vormgeving vallen: decor, kostuum, rekwisieten, maar ook mise-en-scène. Onder vormgeving valt ook het maken van een poster. 4. Organisatie. De leerling laat zien dat hij/zij in staat is om repetities te organiseren. De leerling kan een planning maken en naar een presentatie toewerken. 5. Indien de leerling heeft gekozen voor het regisseren van klasgenoten, is het de taak van de leerling om deze klasgenoten mee te nemen en te enthousiasmeren.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2, A3, B2, B3, C
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Kunst drama SE6 – kua: Cultuur van de kerk	
Omschrijving:	SE Cultuur van Romantiek en Realisme in de negentiende eeuw
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Woordenboek Nederlands
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	-
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	domeinen A, B en C van het vak <i>Kunst (algemeen)</i>
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Versnellers

-

Overstappers

Leerlingen die van vwo naar havo overstappen, moeten aan het reguliere PTA voldoen.

Doublanten

Doublanten hoeven geen SE's opnieuw te maken. Ze mogen het programma blijven volgen. Ze ronden kunst drama eerder af.

Mochten doublanten een onvoldoende staan voor kunst drama dan wordt aangeraden om opnieuw te starten met kunst drama. Kunst drama eerder afronden is dan niet wenselijk.

PTA BSM 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	15%	Beweegvaardigheid	PO	3X90 min	4h	Ja
SE2	10%	H1.3, H1.6 en H1.7-deel 1	schriftelijk	60 min	4h jun	Ja
SE3	15%	H1.5, H1.6 en H1.7	schriftelijk	60 min	5h okt	Ja
SE4	15%	Trainingsprogramma	PO	60 min	5h	Ja
SE5	10%	H1.8, H3.1 t/m H3.4	schriftelijk	60 min	5h dec	Ja
SE6	20%	Beweegvaardigheid	PO	5X90 min	5h	Ja
SE7	5%	Verslag B&R	PO	60 min	5h	Ja
SE8	10%	H3, artikelen	schriftelijk	60 min	5h mrt	Ja

Toelichting

BSM SE1 PO Beweegvaardigheid	
Omschrijving:	Combinatie van de afsluitmomenten voor zelfverdediging, spel en atletiek
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	B1, B4, B5, C1, C3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

BSM SE2 H1.3, H1.6 & H1.7	
Omschrijving:	Bewegingsapparaat, meten en weten en trainingsleer deel 1
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Rekenmachine, woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	D1
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

BSM SE3 H1.6 & H1.7	
Omschrijving:	Voeding, meten van fitheid en trainingsleer
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Rekenmachine, woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	D1, D3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

BSM SE4 Trainingsprogramma	
Omschrijving:	Volgen van een trainingsprogramma aan de hand van een eigen opgesteld trainingsschema en verslaglegging hiervan
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, B5, B6, D2
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	

BSM SE5 H1.5, H3.1 t/m H3.3	
Omschrijving:	Sportgeschiedenis, ontwikkeling van sport en motivatie in de sport en doping
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Rekenmachine, woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	E1, E2
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

BSM SE6 PO Beweegvaardigheid	
Omschrijving:	Combinatie van de beweegonderdelen spel, turnen en bewegen op muziek
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A, B1, B2, B3, B6, C1, C2
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

BSM SE7 Verslag 'Bewegen & Regelen'	
Omschrijving:	Verslag van de organisatieopdracht (slotopdracht)
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A, C3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

BSM SE8 H3 en 1.5	
Omschrijving:	Bewegen en maatschappij, van de geschiedenis, naar huidige ontwikkelingen tot aan een blik op de toekomst
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Rekenmachine, woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	E3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Versnellers

-

Overstappers

Leerlingen die van vwo naar havo overstappen, moeten aan het reguliere PTA voldoen.

Doublanten

- Doublanten moeten alle SE's (inclusief PO's en handelingsdelen) uit het jaar waarin ze doubleren opnieuw maken.
- Doublanten in 4 havo kunnen versnellen mits het SE in juni voldoende is en ze een 6,5 of hoger gemiddeld staan voor hun SE's bij BSM.

PTA CKV 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	20%	Opdracht 1 – Introductie CKV en cultureel zelfportret	PO	nvt	4h	Nee
SE2	-	Culturele activiteit 1 – Amsterdam Dag	HD	nvt	4h	Nee
SE3	20%	Opdracht 2 – Beeldende kunst	PO	nvt	4h	Nee
SE4	-	Culturele activiteit 2 – Media Festival	HD	nvt	4h	Nee
SE5	20 %	Opdracht 3 - Fotografie	PO	nvt	4h	Nee
SE6	-	Culturele activiteit 3 - Theatervoorstelling	HD	nvt	4h	Nee
SE7	20 %	Opdracht 4 - Podiumkunsten	PO	nvt	4h	Nee
SE8	20 %	Opdracht 5 - Film	PO	nvt	4h	Nee

Toelichting

CKV SE1 – Opdracht 1 – Introductie CKV en cultureel zelfportret	
Omschrijving:	SE1 is een individuele opdracht. Oriëntatie op gebied van kunst en cultuur. Van algemeen (wat weet je over en waar denk je aan bij kunst en cultuur) naar persoonlijk (wat zijn jouw voorkeuren, interesses en ervaringen op gebied van kunst en cultuur). Verslaglegging in woord en beeld.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	-
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

CKV SE 2 – Culturele activiteit 1 – Amsterdam Dag / museumbezoek	
Omschrijving:	Bezoek aan twee musea in Amsterdam, met rondleiding door museumdocenten en verslaglegging van opgedane ervaringen n.a.v. kijkopdrachten. Verslaglegging is individueel. Aan voorwaarden van verslaggeving moet zijn voldaan alvorens opdracht 1 kan worden beoordeeld.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	-
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	B (B3, B4, D10, D11)
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

CKV SE 3 – Opdracht 2 – Beeldende kunst	
Omschrijving:	SE 3 is een individuele opdracht. Na een introductie over kunstwerken die zijn ontstaan door imitatie en inspiratie wordt een eigen kunststroming en kunstenaar gekozen. Onderzoek naar deze stroming en kunstenaar leiden tot de keuze van een kunstwerk. Dit kunstwerk is de aanleiding tot imitatie of inspiratie. Er ontstaat een nieuw beeld. Naderhand wordt teruggekeken en in een tekst antwoord gegeven op de volgende vraag: 'Ben je aan het imiteren of heb je je laten inspireren'.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	-
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	B, C, D
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

CKV SE 4 – Culturele activiteit 2 – Media Festival	
Omschrijving:	Bezoek aan Media Festival in C-punt. Met deelname aan twee verschillende workshops en verslaglegging van opgedane ervaringen over workshops en thematiek. Verslaglegging is individueel. Aan voorwaarden van verslaggeving moet zijn voldaan alvorens opdracht 3 kan worden beoordeeld. Thematiek is aanleiding voor praktische verwerking Blok C en daarom is deelname aan deze activiteit verplicht.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	-
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	B
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

CKV SE 5 – Opdracht 3 - Fotografie	
Omschrijving:	SE 5 is een samenwerkingsopdracht. Het bestaat uit twee delen: Er is een onderzoeksdeel waarin geoefend wordt met aspecten die invloed hebben op de kwaliteit van een foto en met green-screen fotografie. Tevens is er een theoretisch onderzoek naar geënceneerde fotografie. In het tweede deel wordt gewerkt aan de realisatie van een fotoserie/beeldverhaal. Deze fotoserie ontstaat vanuit de thematiek van het Mediafestival. Alle opgedane kennis en ervaring uit deel 1 wordt toegepast in de fotoserie. Het dossier bevat de resultaten van het onderzoek en reflectie op het eindproduct en het werkproces.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	-
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	B, C, D
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

CKV SE 6 – Culturele activiteit 3 - Theatervoorstelling

Omschrijving:	Theatergroep De Gasten speelt een (interactieve) theatervoorstelling op school. Deze voorstelling wordt door elke klas afzonderlijk bezocht. Thematiek is aanleiding voor praktische verwerking Blok D en daarom is deelname aan deze activiteit verplicht.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	-
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	B (B3, C5, C6, C8, D10)
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

CKV SE 7 – Opdracht 4 - Podiumkunsten

Omschrijving:	SE 7 is een samenwerkingsopdracht. Na een introductie over diverse podiumkunsten en de verschillende theatrale, muzikale en dansante aspecten die kunstenaars gebruiken wordt een eigen performance bedacht en uitgevoerd. Thematiek uit de theatervoorstelling van De Gasten is de basis voor een eigen inhoud. Naast een performance wordt ook een dossier ingeleverd met verslaglegging van het onderzoek naar en reflectie op de performance.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	-
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	B, C, D
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

CKV SE 8 – Opdracht 5 - Film

Omschrijving:	SE 8 is een samenwerkingsopdracht. In Blok E wordt samengewerkt met het vak Engels. Bij Engels wordt een filmscript geschreven. Bij CKV wordt dit script omgezet in een filmplan en een korte speelfilm. Kennis over filmische aspecten wordt aangeboden in de voorbereidende CKV-lessen. In het filmplan wordt deze kennis toegepast. Tot slot wordt een korte speelfilm gemaakt. Bovendien is er een filmdossier met verslaglegging van de voorbereiding en de reflectie op het werkproces en het eindproduct.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	-
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	B, C, D
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Missen van een culturele activiteit

Als een culturele activiteit wordt gemist door ziekte zal een vervangende opdracht worden aangeboden die de leerling zelfstandig kan uitvoeren.

Overstappers

Leerlingen die van vwo naar havo overstappen, moeten aan het reguliere PTA voldoen.

Doublanten

Doublanten kunnen vrijstelling krijgen voor CKV, mits het voldoende is afgerond in de eerste keer 4^e klas. Kiest een doublant ervoor, CKV opnieuw te doen, dan vervallen alle gehaalde resultaten.

PTA maatschappijleer 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	25%	Thema 'wat is maatschappijleer'; thema 'parlementaire democratie'	schriftelijk	90 min	5h okt	Ja
SE2	25%	Thema 'rechtsstaat'	schriftelijk	90 min	5h dec	Ja
SE3	25%	Praktische opdracht over een maatschappelijk vraagstuk	PO	nvt	5h	Ja
SE4	25%	Thema 'pluriforme samenleving', thema 'verzorgingsstaat'	schriftelijk	90 min	5h mrt	Ja

Toelichting

Maatschappijleer SE1	
Omschrijving:	In deze toets wordt kennis van de thema's 'wat is maatschappijleer' en 'parlementaire democratie' getoetst. Het domein 'vaardigheden' wordt getoetst met behulp van vragen en het gebruik van bronnen. De toets bestaat uit een aantal bronnen met vragen, een aantal vragen zonder bron, en een aantal meerkeuzevragen.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2, C1, C2, C3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Maatschappijleer SE2	
Omschrijving:	In deze toets wordt kennis van het thema 'rechtsstaat' getoetst. Het domein 'vaardigheden' wordt getoetst met behulp van vragen en het gebruik van bronnen. De toets bestaat uit een aantal bronnen met vragen, een aantal vragen zonder bron, en een aantal meerkeuzevragen.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2, B1, B2, B3
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Maatschappijleer SE3 – PO maatschappelijk vraagstuk	
Omschrijving:	In deze praktische opdracht worden vaardigheden getoetst om informatie uit relevante en betrouwbare bronnen te analyseren en te verwerken. Het is de bedoeling dat leerlingen een analyse maken van een maatschappelijk vraagstuk. Het betreft een groepsopdracht, het product bestaat uit zowel een korte presentatie als een verslag.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	-
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Maatschappijleer SE4	
Omschrijving:	In deze toets wordt kennis van de thema's 'pluriforme samenleving' en 'verzorgingsstaat' getoetst. Het domein 'vaardigheden' wordt getoetst met behulp van vragen en het gebruik van bronnen. De toets bestaat uit een aantal bronnen met vragen, een aantal vragen zonder bron, en een aantal meerkeuzevragen.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Woordenboek
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A1, A2, D1, D2, D3, D4, E1, E2, E3, E4
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Versnellers

-

Overstappers

Leerlingen die van vwo naar havo overstappen, moeten aan het reguliere PTA voldoen.

Doublanten

Doublanten die ervoor kiezen om het vak maatschappijleer over te doen, moeten alle SE's uit het jaar waarin zij doubleren opnieuw maken, met uitzondering van de praktische opdracht (SE3). De leerling mag ervoor kiezen de praktische opdracht opnieuw te maken (dan vervalt het oude cijfer) of het cijfer te laten staan.

PTA lichamelijke opvoeding 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	25%	Bewegen	PO	nvt	4h	Nee
SE2	25%	Bewegen en regelen	PO	nvt	4h	Nee
SE3	0%	Bewegen gezondheid	HD	nvt	5h	Nee
SE4	25%	Bewegen samenleving	PO	nvt	5h	Nee
SE5	25%	Bewegen	PO	nvt	5h	Nee

Toelichting

Lichamelijke opvoeding SE1 – Bewegen	
Omschrijving:	Het merendeel van de lessen LO moet gevolgd worden. De beoordeling (O, V, G) wordt gegeven op basis van attitude en bewegen. Mocht door omstandigheden een leerling meer dan 25% van de lessen afwezig zijn, dan moet er een vervangende opdracht gedaan worden om een beoordeling te kunnen krijgen.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	A, B
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Lichamelijke opvoeding SE2 – Bewegen en regelen	
Omschrijving:	Leerlingen vervullen de rol van organisator van bewegen voor andere klassen. Er wordt beoordeeld met een letter (O, V, G). Mocht door omstandigheden deze opdracht gemist worden, dan moet er een vervangende opdracht gedaan worden om een beoordeling te kunnen krijgen.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	B, C
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Lichamelijke opvoeding SE3 – Bewegen gezondheid	
Omschrijving:	Binnen de lessen wordt aandacht besteed aan fitheid en gezondheid. Fitheidstesten zijn hier een onderdeel van. Mocht door omstandigheden een leerling meer dan 25% van de lessen afwezig zijn, dan moet er een vervangende opdracht gedaan worden om een beoordeling te kunnen krijgen.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	D
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Lichamelijke opvoeding SE4 – Bewegen samenleving	
Omschrijving:	Leerlingen volgen een programma met bijzondere activiteiten. De beoordeling (O, V, G) wordt gegeven op basis van attitude en bewegen. Mocht door omstandigheden een leerling meer dan 25% van de lessen afwezig zijn, dan moet er een vervangende opdracht gedaan worden om een beoordeling te kunnen krijgen.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	B, E
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Lichamelijke opvoeding SE5 – Bewegen	
Omschrijving:	Het merendeel van de lessen LO moet gevolgd worden. De beoordeling (O, V, G) wordt gegeven op basis van attitude en bewegen. Mocht door omstandigheden een leerling meer dan 25% van de lessen afwezig zijn, dan moet er een vervangende opdracht gedaan worden om een beoordeling te kunnen krijgen.
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	nvt
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	E
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Versnellers

-

Overstappers

Leerlingen die van vwo naar havo overstappen, moeten aan het reguliere PTA voldoen.

Doublanten

Doublanten moeten alle SE's (inclusief PO's en handelingsdelen) uit het jaar waarin ze doubleren opnieuw maken.

PTA rekenen 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
SE1	20%	Getallen	schriftelijk	45 min	4h	Ja
SE2	25%	Verhoudingen	schriftelijk	45 min	4h	Ja
SE3	25%	Metten en Meetkunde	schriftelijk	45 min	4h	Ja
SE4	30%	Verbanden	schriftelijk	45 min	4h	Ja

Toelichting

Rekenen SE1 – Getallen en Breuken	
Omschrijving:	Rekenregels, Optellen, Aftrekken, Negatieve getallen, Vermenigvuldigen, Delen, Breuken
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Geen rekenmachine
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	Getallen
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Rekenen SE2 – Verhoudingen	
Omschrijving:	Verhoudingen, Procenten, Procenten en Breuken, Procentuele afname en toename, Toegepast Rekenen
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Geen rekenmachine
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	Verhoudingen
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Rekenen SE3 – Meten en Meetkunde	
Omschrijving:	Maten, Hoeveelheden, Omtrek, Oppervlakte, Inhoud, Tijd, Snelheid, Kaarten, Routes, Toegepast Rekenen
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Gewone rekenmachine
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	Metten & meetkunde
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Rekenen SE4 – Verbanden	
Omschrijving:	Tabellen, Schema's, Diagrammen, Formules, Grafieken Toegepast Rekenen
Toegestane hulpmiddelen ¹ :	Gewone rekenmachine
Verplichte SE domeinen die worden getoetst ² :	Verbanden
Optionele CE domeinen die worden getoetst ² :	-
Schooleigen stof die wordt getoetst ³ :	-

Herkansen

Herkansen is voor elk SE mogelijk in 4 Havo en daarna weer in 5 havo.

Doublanten

De SE-cijfers blijven bij doublanten staan, maar zij mogen de examens nogmaals maken om hun resultaat te verbeteren.

Profielwerkstuk 4 havo – cohort 2025-2027

Dit PTA geldt voor leerlingen die examen doen in 2027

PTA in het kort

SE nr.	weging	Inhoud	toetsvorm	duur	toets-moment	herkansing
-	- ¹	Profielwerkstuk	Schriftelijk ²	- ³	5h	Ja
(1) Het cijfer van het PWS telt mee in het combinatiecijfer. (2) Het PWS wordt meestal in de vorm van een scriptie ingeleverd, maar het is ook mogelijk een PWS in de vorm van een (technisch) ontwerp te maken. Het PWS wordt ook gepresenteerd. (3) Het PWS heeft een studiebelasting van 80 uur.						

Toelichting

Om voor je havo-examen te kunnen slagen, moet je een profielwerkstuk (PWS) maken. Bij een profielwerkstuk doe je een diepgaand onderzoek over een zelfgekozen onderwerp waarin jij geïnteresseerd bent. Dit resulteert meestal in een geschreven scriptie, maar het kan ook een ontwerp zijn.

Bij het maken van je PWS combineer je kennis en vaardigheden die je in de loop van de jaren hebt opgedaan. Vakinhoud combineer je met onderzoeksvaardigheden en ook met plannings- en samenwerkingsvaardigheden.

Bij het maken van je PWS volg je de *Handleiding profielwerkstuk*. Voor het PWS gelden de volgende deadlines:

- eerste versie inleveren dinsdag 23 juni 2026
- definitieve versie inleveren in 5 havo, datum wordt nog bekend gemaakt
- presentatie houden in 5 havo, datum wordt nog bekend gemaakt

De studielast van het profielwerkstuk is 80 uur. Deze uren worden verantwoord in een logboek, dat je bijhoudt.

PWS herkansen

Het is mogelijk een herkansing in te zetten om het PWS te verbeteren. De laatste dag van de herkansingen in april geldt dan als deadline voor het inleveren van je verbeterde PWS.

Meer informatie

- Je maakt een profielwerkstuk met z'n drieën (of vier).
- Elk groepje wordt door een docent begeleid.

- De onderwerpskeuze is vrij, maar moet aansluiten bij één of meerdere vakken uit je profiel.
- De beoordeling vindt plaats aan de hand van rubrics, die in de handleiding zijn opgenomen.

Doubleren en versnellen

Als je doubleert in het voorexamenjaar (4H of 5V), maak je het PWS af met de lichting waarmee je het PWS gestart bent. Het tweede jaar dat je de voorexamenklas doet, rond je het PWS dus af. Je volgt dan het PTA van het eindexamenjaar (5H of 6V).

Als bij het PWS een dusdanige achterstand is dat het er naar uit ziet dat je beter opnieuw kunt starten met het PWS met de nieuwe lichting, dan dien je daarvoor een schriftelijk verzoek in bij jouw corrector en de PWS coördinator. Dit doe je uiterlijk 1 week nadat je feedback hebt ontvangen op jouw eerste versie.

Als jij het PWS in het voorexamenjaar afrondt en het cijfer valt tegen, dan mag je er alsnog voor kiezen om alsnog met de nieuwe lichting mee te doen. Je volgt alsnog het PTA van het voorexamenjaar en maakt een nieuw PWS of verbetert het oude. Als het oude PWS met een groep gemaakt was, kun je ook individueel een verbetering uitvoeren. Voorwaarden voor het meedoen met de nieuwe lichting is dat je daarvoor een schriftelijk verzoek indient bij jouw corrector en de PWS coördinator uiterlijk bij de start van de nieuwe lichting.